

Ohjauksen työkirja

TEKIJÄ: Vesa Silander

TYÖRYHMÄ: Marjaana Karhia, Jaana Kenola-Krusberg, Sanna-Maija Kohonen, Minna Partanen-Rytilahti, Jaana Puurunen, Tuulikki Vuorinen, Kirsi Ylönen

TAITTO: Mari Luukkonen

KANSIKUVA: iStock

PAINO: Grano
Helsinki, 2019

Hei,

KÄSISSÄSI ON OHJAUKSEN TYÖKIRJA,

jonka tarkoitus on auttaa sinua harjoittelijan ohjauksessa. Seuraavilta sivuilta löydät harjoituksia ja vinkkejä ohjausprosessin tueksi. Painopiste tässä työkirjassa on erityisesti harjoittelijan reflektiotaitojen kehittämisessä. Täytä ja käytä niitä osia, joista koet olevan hyötyä ohjauksessa.

Työkirjassa on viisi osaa:

Ensimmäisessä osassa keskitytään ohjattavan tehtävän ja taitojen analysointiin sivulta 5 alkaen.

Toisessa osassa on pohjustusta yhteisiin keskusteluihin sivuilla 8–10.

Kolmannessa osassa analysoidaan osaamista, tarpeita, toimintaa ja kohtaamista sivuilla 11–17.

Osassa neljä arvioidaan kielitaitoa sivuilla 18–21.

Viidennessä osassa pisteytetään ohjattavan tietoja, taitoja ja kykyjä sivulla 22.

Ohjaajan arviolle omasta onnistumisesta on varattu tilaa sivulle 23.

Liitteenä on tiivistelmä Suomen koulutusjärjestelmästä sivulla 24. Lisäksi tilaa on varattu muistiinpanoille (sivut 26–27). Opiskelijalla on oma työkirjansa, jossa on osittain sama sisältö.

OHJAUKSEN YHTEYSTIEDOT

Opiskelijan nimi:

Opiskelijan puhelinnumero:

Opettajan nimi:

Opettajan puhelinnumero:

Oppilaitos:

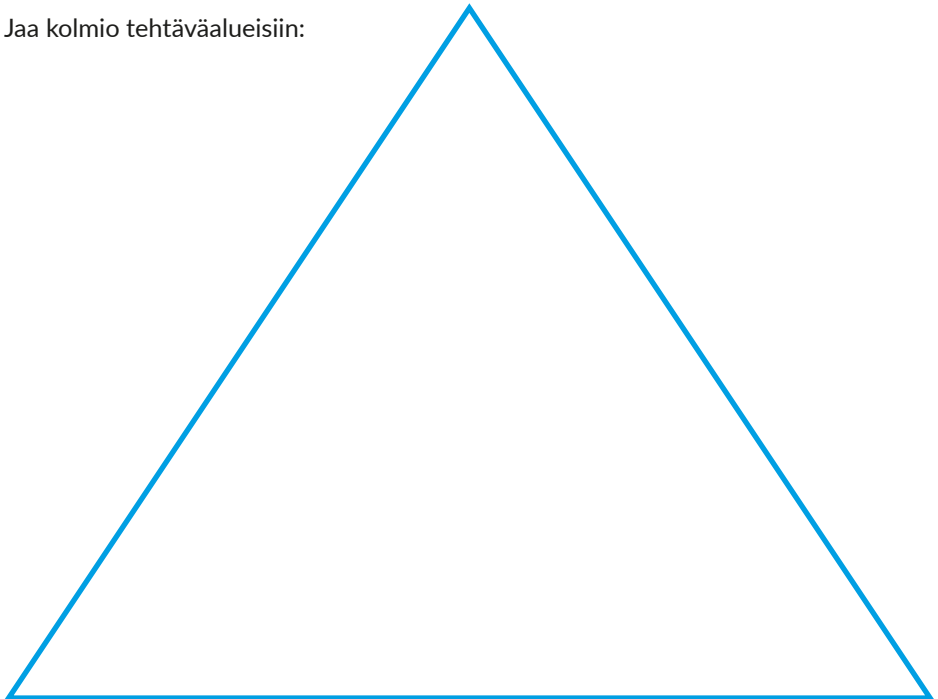
SOVITUT TAPAAMISET

TEHTÄVÄ JA TAIDOT

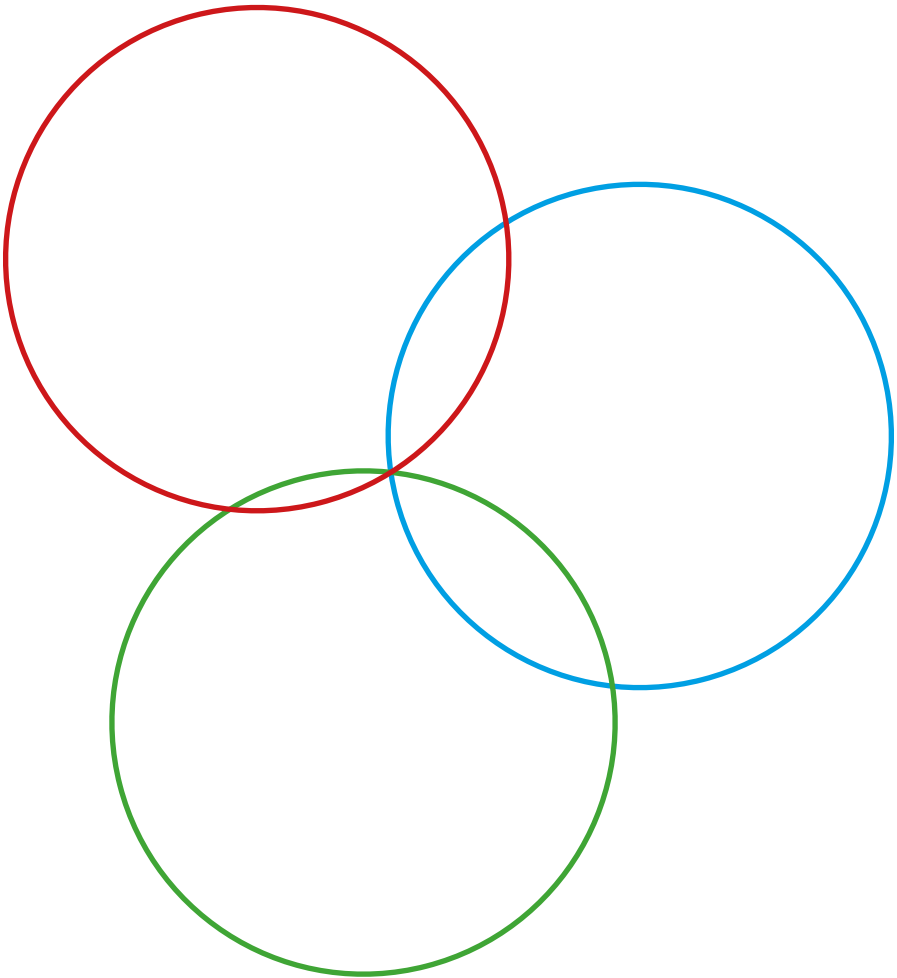
TEHTÄVÄNKUVAUS

Millaisia tehtäviä työssä on? Mitkä ovat tehtävien ympäristöt tai laajemmat kokonaisuudet (tehtäväalueet)?

Jaa kolmio tehtäväalueisiin:

KESKEISIMMÄT TYÖSSÄ TARVITTAVAT TAIDOT

Millaiset työtehtävät opettavat punaisen ympyrän taitoa?

Millaiset työtehtävät opettavat vihreän ympyrän taitoa?

Millaiset työtehtävät opettavat sinisen ympyrän taitoa?

YHTEISET KESKUSTELUT

Käytä tässä osiossa pohtimisasi asioita apuna yhteisissä keskusteluissa.

Tarkoitus on päästä kysymään niitä kysymyksiä, jotka ovat merkittäviä oppimisen näkökulmasta. Jos huomaat, että joku oma kysymyksesi toimii tai olet jo aiemmin huomannut toimivan kysymyksen, lisää se kysymysten perään. Työssä kysymykset eivät välttämättä tule mieleen, joten on hyvä ylläpitää listaa oikeantyyppisistä kysymyksistä.

Millä mielellä tulit tänään töihin?

Arvioi yhdestä viiteen. (Tästä on apua motivaation seuraamisessa.)

Miksi?

Oliko tänään hyvä päivä?

Arvioi yhdestä viiteen. (Tästä on apua oikean tasoisten työtehtävien löytämiseen.)

Miksi?

Mitä olet tekemässä?

Miksi teet sen?

Miten teet sen?

Miksi teet tällä tavalla?

Miten olisit voinut tehdä toisin?

Mitä opit työssä?

Kirjoita tähän omia kysymyksiäsi tai kysymyksiä, joita pidät hyvinä:

MITÄ ASIOITA ON HYVÄ MUISTAA TYÖTEHTÄVÄSSÄ?

Vaitiolovelvollisuuden liittyen:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Vaatetukseen liittyen:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Työturvallisuuden liittyen:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

OSAAMISEN ANALYYSI

Kuvaa tilanne, jossa ohjattava on onnistunut:

Mikä olosuhde tai muu asia auttoi onnistumista?

Mitkä harjoittelijan taidot tai ominaisuudet tukivat onnistumista?

Kuvaa tilanne, jossa ohjattava on onnistunut:

Mikä olosuhde tai muu asia auttoi onnistumista?

Mitkä harjoittelijan taidot tai ominaisuudet tukivat onnistumista?

TARPEIDEN ANALYYSI

Kuvaa työtehtäviä, joissa ohjattava tarvitsee vielä tukea:

Millaista tukea on mahdollista antaa?

Millaista tukea oppilaitoksen on mahdollista antaa?

Mitä opiskelijan täytyy hoitaa itsenäisesti?

TOIMINNAN ANALYYSI

Kuvaa tilanne, jossa ohjattava olisi voinut toimia toisin:

Mitä vaihtoehtoja hänellä olisi ollut?

Mikä on ammatillinen tapa?

Miksi se on ammatillinen tapa?

Mihin tietoon ammatillinen tapa pohjautuu?

KOHTAAMISEN ANALYYSI

Mitkä ovat työpaikan asiakastyön tavoitteet?

Keitä ovat asiakkaat?

Miten hyvä asiakastyö ilmenee? Mistä tiedät, että asiakaspalvelu on onnistunut?
Mistä tiedät, että tavoitteet on saavutettu?

Laatukriteeri 1. _____

Laatukriteeri 2. _____

Laatukriteeri 3. _____

Arvioi ohjattavan onnistumista asiakastyössä.

Laatukriteeri 1. _____

Miksi?

Laatukriteeri 2. _____

Miksi?

Laatukriteeri 3. _____

Miksi?

KIELITAITO JA ASIAKASTYÖ

Merkitse tähän arvioita harjoittelijan kielitaidosta, jotta osaat keskustella harjoittelijan kanssa hänen kielitaidostaan ja ohjata häntä huomaamaan niin edistymisen kuin myös kehittymisen tarpeet.

Anna palautetta kielitaidosta harjoittelun aikana kohdennetusti: kerro millä kieli- taidon alueella opiskelija **on onnistunut** hyvin ja missä hän **tarvitsee harjoitusta**.

Puhuminen

Miten puhuminen sujuu asiakkaiden kanssa? Onko harjoittelija aloitteellinen? Onko hänen helppoa puhua? Ymmärtääkö asiakas? Arvioi ensin itse ja ympyröi omalla värillä. Pyydä sitten harjoittelijalta arvio.

ei suju vielä

1

2

3

4

5

sujuu hyvin

Työyhteisössä

Miten puhuminen sujuu työyhteisössä? Ymmärtääkö harjoittelija? Tuleeko ymmärretyksi?
Arvioi ensin itse ja ympyröi omalla värillä. Pyydä sitten harjoittelijalta arvio.

ei suju vielä

1

2

3

4

5

sujuu hyvin

A large empty rectangular box with a blue border, containing 20 horizontal lines for writing.

Kirjoittaminen

Miten kirjoittaminen sujuu? Onko virhetulkinnan mahdollisuutta? Mikä asia olisi hyvä opetella? Arvioi ensin itse ja ympyröi omalla värillä. Pyydä sitten harjoittelijalta arvio.

ei suju vielä

1

2

3

4

5

sujuu hyvin

A large rectangular box with a blue border, containing 20 horizontal lines for writing.

TÄHDET

Arvioi ohjattavan...

1) tietoa

2) taitoa

3) harkintakykyä

4) edistymistä

5) kykyä ottaa vastaan palautetta

6) vuorovaikutustaitoja

7) itsenäistä työskentelyä

8) vastuullisuutta omasta oppimisesta

9) kykyä kysyä apua

10) kykyä vastata en tiedä

11) kykyä arvioida omaa tietoa ja taitoa

12) _____

OHJAAJAN ITSEARVIOINTI

Annan itselleni ohjauksesta:

Erityisesti onnistuin _____

Vaikeinta oli _____

Mitä tekisin toisin?

Ohjauksesta sain itselleni _____

SUOMEN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ

ALLE KOULUIKÄISTEN LASTEN KOULUTUS alkaa varhaiskasvatuksella (usein **päiväkodissa**). Päiväkodissa järjestetään myös esiopetusta viimeisenä vuotena ennen peruskoulua. Esiopetus on pakollinen ja maksuton.

Peruskoulu on yleissivistävä ja kestää yhdeksän vuotta. Peruskoulu on pakollinen (oppivelvollisuus) ja maksuton. Oppivelvollisuus alkaa 7-vuotiaana ja päättyy 10 vuoden päästä. Suomessa vakinaisesti asuva on oppivelvollinen.

Peruskoulun viimeisenä keväänä haetaan **ammattikouluun tai lukioon** yhteishaussa. Tätä kutsutaan nimellä ”toisen asteen koulutus”. Ammattikoulusta saa ammattipätevyyden ja ammatin perustaidot. Lukiokoulutus on yleissivistävää ja lukion loppupuolella osallistutaan ylioppilaskirjoituksiin. Lukiota saa päättötodistuksen lisäksi ylioppilastutkinnon. Myös ammattikoulussa on usein mahdollisuus kirjoittaa ylioppilaaksi (kaksoistutkinto). Molemmista voi hakeutua korkeakoulutukseen.

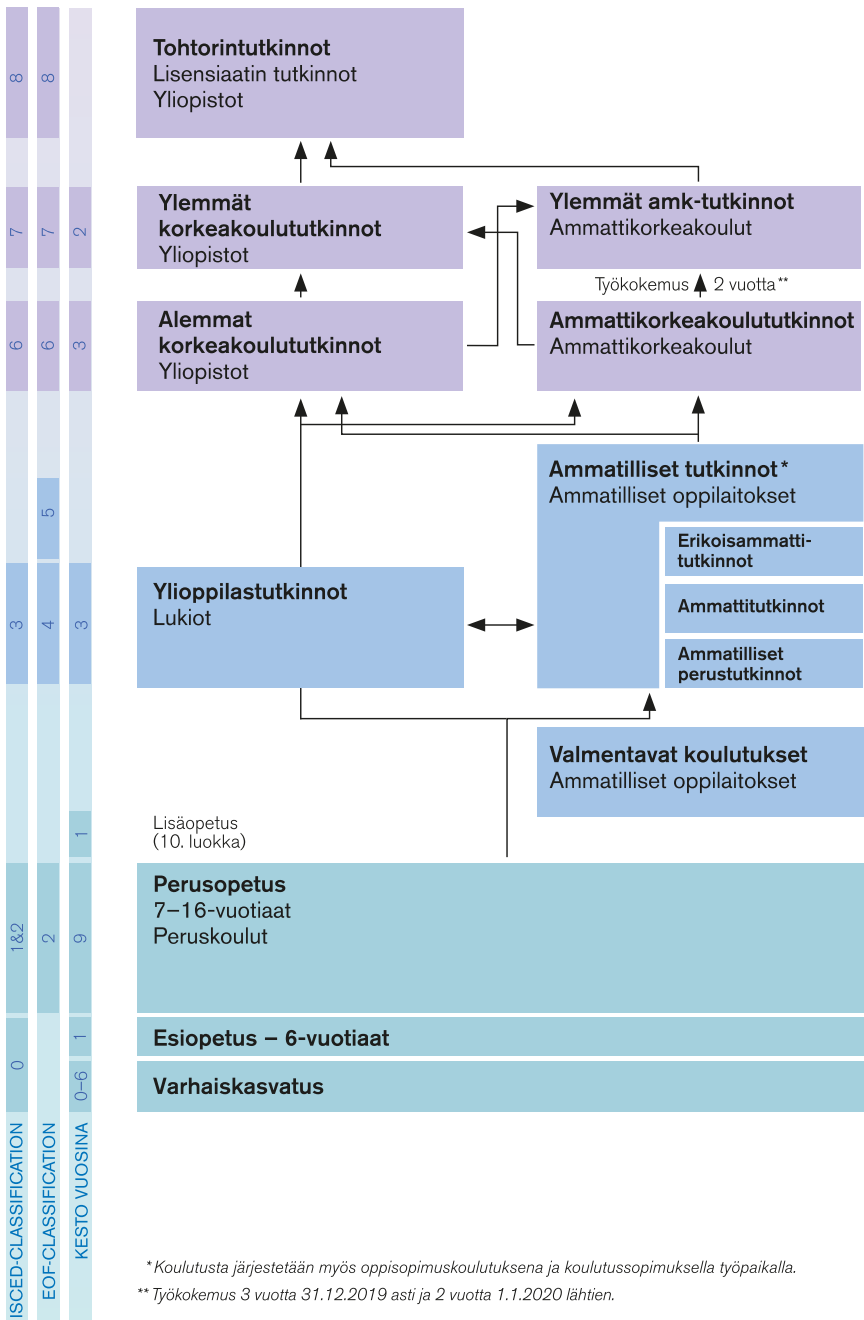
Korkeakouluja ovat **yliopistot ja ammattikorkeakoulut**. Yliopistoissa tehdään opetuksen lisäksi tieteellistä tutkimusta. Ammattikorkeakoulut järjestävät työelämän tarpeita vastaavaa koulutusta. Yliopistoissa voi suorittaa alempia (kandidaatti) ja ylempiä (maisteri) korkeakoulututkintoja, lisensiaatin ja tohtorin tutkintoja. Ammattikorkeakoulussa voi suorittaa ammattikorkeakoulututkintoja ja ylempiä ammattikorkeakoulututkintoja. Yliopistossa alemman tutkinnon opiskelu kestää kolme vuotta ja ylempään kaksi vuotta. Ammattikorkeakoulututkinnon opiskelu kestää 3,5–4,5 vuotta. Ylempi ammattikorkeakoulututkinto voidaan aloittaa riittävän työkokemuksen jälkeen.

Aikuisille koulutusta (**aikuiskoulutus**) järjestetään yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa sekä ammattikouluissa ja aikuislukioissa, jolloin voi suorittaa tutkinnon tai täydentää (**täydennyskoulutus**) ammattitaitoa.

Avoin yliopisto ja kesäyliopisto ovat avoimia kaikille. Lisäksi järjestetään vapaaehtoista koulutusta **työväen-, kansan- ja kansalaisopistoissa** (vapaa sivistystyö).

Koulutus voi olla päivällä, illalla tai viikonloppuna. Koulussa opiskelu on **lähiopetusta**. Myös kotona voi opiskella (**verkko- ja etäopetus**). Näiden yhdistelmä on **monimuoto-opiskelua**.

Lisätietoja koulutuksista saa www.opintopolku.fi

* Koulutusta järjestetään myös oppisopimuskoulutuksena ja koulutussopimuksella työpaikalla.

** Työkokemus 3 vuotta 31.12.2019 asti ja 2 vuotta 1.1.2020 lähtien.

MAAHANMUUTTAJAT KORKEA- KOULUTUKSEEN JA TYÖELÄMÄÄN

Tämä opas on toteutettu Maahanmuuttajat korkeakoulutukseen ja työelämään -hankkeessa, jossa tuetaan maahanmuuttajataustaisten henkilöiden hakeutumista sosiaali- ja terveysalan AMK-opintoihin. Hanketta koordinoi Diakonia-ammattikorkeakoulu, ja osatoteuttajia ovat Stadin osaamiskeskus (Stadin ammatti- ja aikuisopisto) ja Suomen Diakoniaopisto. Hanke saa rahoitusta Euroopan sosiaalirahastolta. Hankkeen toiminta-aika on 1.4.2017–31.12.2019.

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Diak

Hietala

**Stadin ammatti-
ja aikuisopisto**